

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 160/12
Λουξεμβούργο, 6 Δεκεμβρίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-430/11
Md Sagor

Δεν αντιβαίνει στην οδηγία για την επιστροφή των παράνομων μεταναστών εθνική ρύθμιση κολάζουσα την παράνομη διαμονή με χρηματική ποινή, η οποία μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αντικατασταθεί από ποινή απελάσεως

Αντιθέτως, αντιβαίνει στην εν λόγω οδηγία ο κολασμός από κράτος μέλος της παράνομης διαμονής με ποινή κατ' οίκον κρατήσεως, χωρίς να διασφαλίζεται ότι παύει η εκτέλεση της ποινής αυτής μόλις καθίσταται δυνατή η φυσική μεταφορά του ενδιαφερομένου εκτός του εν λόγω κράτους

Η οδηγία για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών¹ («οδηγία για την επιστροφή») καθιερώνει τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται από κάθε κράτος μέλος όσον αφορά την απομάκρυνση από την επικράτειά τους παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.

Κατά το ιταλικό δίκαιο, η παράνομη διαμονή τιμωρείται με πρόστιμο, το οποίο μπορεί, υπό προϋποθέσεις να αντικατασταθεί με ποινή κατ' οίκον κρατήσεως.

Ο Md Sagor, ο οποίος δήλωσε ότι γεννήθηκε στο Μπαγκλαντές, είναι πλανόδιος έμπορος και δεν έχει σταθερή διαμονή. Κλητεύθηκε το 2010 ενώπιον του Tribunale di Rovigo (Tribunal de Rovigo, Ιταλία) για το έγκλημα της παράνομης διαμονής.

Δεδομένου ότι διατηρούσε αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα της ιταλικής ρυθμίσεως με το δίκαιο της Ένωσης, το ιταλικό δικαστήριο ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν αντέβαινε στην οδηγία για την επιστροφή τέτοιου είδους εθνική ρύθμιση.

Με τη σημερινή του απόφαση το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι η οδηγία για την επιστροφή δεν αποβλέπει στην εναρμόνιση του συνόλου των σχετικών με τη διαμονή των αλλοδαπών κανόνων των κρατών μελών και, κατά συνέπεια, η οδηγία αυτή δεν αποκλείει τον χαρακτηρισμό από νομοθεσία ενός κράτους μέλους της παράνομης διαμονής ως εγκλήματος και την πρόβλεψη ποινικών κυρώσεων για την αποτροπή και τον κολασμό της διαπράξεως μιας τέτοιας παραβάσεως². Εντούτοις, το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να θέτει σε κίνδυνο την εφαρμογή των κοινών κανόνων και διαδικασιών που θεσπίζει η οδηγία 2008/115 και, συνεπώς, να την καταστήσει άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας.

Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει κατ' αρχάς τη νομολογία του κατά την οποία θα προσβαλλόταν η οδηγία για την επιστροφή αν, μετά τη διαπίστωση της παράνομης διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας, το οικείο κράτος μέλος, προτού λάβει ή εκτελέσει την απόφαση περί επιστροφής, κινούσε ποινική δίωξη επιβάλλοντας, ενδεχομένως, εν συνεχεία ποινή φυλακίσεως, ενόσω διαρκεί η διαδικασία επιστροφής, γεγονός που θα μπορούσε να καθυστερήσει την απομάκρυνση³.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα μέτρα επιστροφής δεν καθυστερούν ούτε παρακωλύονται κατ' άλλο τρόπο από το γεγονός ότι εκκρεμεί ποινική δίωξη κατά του M. Sagor, καθότι κατά την επίμαχη εθνική νομοθεσία η επιστροφή μπορεί να λάβει χώρα ανεξαρτήτως της εν

¹ Οδηγία 2008/115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348, σ.98).

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Δεκεμβρίου 2011, C-329/11, Achughbabian, βλ. επίσης ανακοινωθέν τύπου [133/11](#).

³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 2011, C-61/11 PPU, El Dridi, βλ. επίσης ανακοινωθέν τύπου [40/11](#).

λόγω ποινικής διώξεως και χωρίς να απαιτείται να καταλήξει αυτή στην έκδοση σχετικής αποφάσεως. Η επιβολή **προστίμου** επ' ουδενί παρακωλύει την ενεργοποίηση της διαδικασίας επιστροφής.

Ομοίως, η ευχέρεια του ποινικού δικαστή να αντικαταστήσει το πρόστιμο με **ποινή απελάσεως, συνοδευόμενη από απαγόρευση εισόδου στην ιταλική επικράτεια**, στις περιπτώσεις στις οποίες είναι δυνατή η άμεση επιστροφή του ενδιαφερομένου, δεν είναι αντίθετη προς την οδηγία.

Ειδικότερα η οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιβάλλουν την **απέλαση**, βασιζόμενα σε εξατομικευμένη εξέταση της καταστάσεως του ενδιαφερομένου, **χωρίς να τάσσουν χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχωρήσεως**, όταν υπάρχει ο κίνδυνος ο ενδιαφερόμενος να διαφύγει, προκειμένου να αποφύγει τη διαδικασία επιστροφής.

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται, λόγω του καθήκοντος ειλικρινούς συνεργασίας και των επιταγών αποτελεσματικότητας της οδηγίας, να προβαίνουν στην απομάκρυνση εντός του συντομότερου δυνατού χρόνου. Συνεπώς, οσάκις το πρόστιμο αντικαθίσταται με **ποινή κατ' οίκον κρατήσεως**, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η επιβολή της εν λόγω ποινής κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης από την οδηγία 2008/115 διαδικασίας επιστροφής δεν συμβάλλει στην υλοποίηση του σκοπού της φυσικής μεταφοράς του παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας εκτός του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Αντιθέτως, **η ποινή της κατ' οίκον κρατήσεως μπορεί να καθυστερήσει και, επομένως, να παρακωλύσει τα μέτρα της επαναπροωθήσεως στα σύνορα και της αναγκαστικής επιστροφής με αεροπορική πτήση.**

Επομένως, το Δικαστήριο κρίνει ότι **δεν αντιβαίνει στην οδηγία για την επιστροφή εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει τον κολασμό της παράνομης διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με ποινή κατ' οίκον κρατήσεως, χωρίς να διασφαλίζεται ότι παύει η εκτέλεση της ποινής αυτής μόλις καθίσταται δυνατή η φυσική μεταφορά του ενδιαφερομένου εκτός του εν λόγω κράτους μέλους.**

Στο ιταλικό δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν υπάρχει, στην εθνική ρύθμιση, διάταξη που προκρίνει την απομάκρυνση έναντι της εκτελέσεως της ποινής της κατ' οίκον κρατήσεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582